

blot her, men i hele vort Statsliv mere trænge til, er en Statskontrol med Staten selv, en Slags lille Velfærdskomité af fuldkommen uafhængige og kyndige Mænd, som kunde gaa fra Kontor til Kontor, fra Administrationsgren til Administrationsgren, og som havde Ret til at undersøge og komme med Forslag med Hensyn til de Punkter, hvor der kunde spares, og hvor de finde noget galt. Det skulde være Personer, som ikke kunde afskediges af nogen som helst, men højt kunde fjernes gennem en Beslutning af den samlede Rigsdag. Staten fører Kontrol med saa meget, ogsaa med det allermindste, og med adskilligt, hvor Kontrol maaske kunde undværes, men hvis Staten en Gang vilde føre Kontrol med sig selv, tror jeg, at vi kunde komme ind paa en bedre Vej, end vi ere inde paa i Øjeblikket. — I øvrigt skal jeg ikke sige noget til Forklejnelse af Resultaterne af den kommende Kommission, men jeg tror, at ikke blot her i Landet, men i mange andre Lande gaa Ønskerne i den Retning, jeg her har tilladt mig at skitsere.

Jeg vil derefter anbefale det Udvalg, der vil blive nedsat, at overveje det gamle Spørgsmaal om Ophævelse af Havnebanetaksterne. Det var dog maaske paa Tide, vi fik det afgjort, at Havnebanerne ere en Del af Statsbanerne, det er jo et Spørgsmaal, som interesserer Erhvervslivet, ikke mindst i alle vore Provinsbyer.

Dernæst vil jeg anmode Udvalget om at undersøge, hvorvidt der er nogen god Begrundelse for — der er slet ikke nogen Begrundelse i Bemærkningerne til Lovforslaget, der er overhovedet slet ikke nogen Omtale af det —, at Fragten for Vognladningsgoods i Takstklasserne 3—4 og 5 foreslaas nedsat. Det ser ganske ejendommeligt ud, at man her, hvor alt i øvrigt skal sættes op, finder en Nedsættelse for saadanne Vognladninger for længere Afstande. Det er muligt, at man her vil benytte Lejligheden til en rigtig Nedsættelse, men det trænger dog til en Forklaring.

Endelig vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa det Punkt, som den højtærede Minister omtalte, at brugt Emballage igen faar en Forhøjelse. I 1896 blev brugt Emballage, altsaa Retur, fri; hvor-

vidt det var rigtigt eller galt, skal jeg ikke udtale mig om. Ved Revisionen i 1903 — saa vidt jeg husker — blev denne Frihed borttagen, og Returgods blev gjort betalingspligtigt. Men det forekommer mig dog ikke, at det med Nødvendighed skulde føre til, at denne Emballage ved denne Lejlighed skal have et nyt, saa vidt jeg kan se, ganske overordentlig betydeligt Tillæg, hvis det kan undgaas.

Jeg skal slutte hermed, idet jeg tænker, at der kan være andre Medlemmer, som ønske at komme ind paa Enkeltheder; jeg har kun villet udtale mig om Sagen i sin Almindelighed og, hvad enhver af mine Udtalelser kan vide, selvfølgelig anbefale, at Lovforslaget fremmes saa hurtigt, som Sagens Vigtighed tillader det.

Jørgen Berthelsen: Det foreliggende Lovforslag burde efter min Mening have været ledsaget af et Lovforslag om Statsbanedriftens Ordning, ja, jeg havde egentlig helst set, at vi havde faaet det Lovforslag først og derefter senere den Forslaget om Statsbanetaksternes Forhøjelse. Forholdet er jo det, at det kritiseres, at Statsbanerne give for lidt Udbytte, og Ledelsen faar Skylden derfor. Men er det Personerne i Ledelsen, der bære Skylden, eller Loven, som bestemmer en Ledelse, der arbejder tungt og daarligt, eller er det maaske begge Dele? Personerne i den nuværende Ledelse eller deres Ansvar for det foreliggende daarlige Resultat vil jeg ikke omtale ved denne Lejlighed, men derimod selve Ordningen.

Statsbanerne ere jo en stor Forretning, som burde give Udbytte, men dette Udbytte kan og bør ikke alene udregnes i Kroner og Øre, det kulturelle Udbytte bør regnes med og ikke undervurderes. Til en saa stor Forretning hører imidlertid ikke alene dygtige Ledere, men ogsaa en vis Handlefrihed og et dermed følgende Ansvar. Men Handlefrihed giver Jernbaneloven ikke videre af, Apparatet er for tungt og virker for omstændeligt, der er næsten ingen Grænse for, hvor mange Instanser en Sag kan komme til at passere, ja, den kan endogsaa forelægges selve Rigsdagen, hvis den er samlet, til Afgørelse eller i alt Fald for at man kan indhente Raad. En saadan Administration er